BA05SanC015x **Seat No :________**

B.A. Semester - 5 (*CBCS*) Examination

Oct/Nov - 2025 (NEW COURSE)

SAN P15 Sanskrit Language and Literature -1(Core -15)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)

Que-1 (A) Translate any two of the following Passages. (08)

१) इदमेव च पुनः पुनरभिधीयसे । विद्वान्समपि, सचेतनपि महासत्त्वमप्यभिजातमपि धीरमपि प्रयत्नवन्तमपि पुरुषमियं दुर्विनीता खलीकरोति लक्ष्मीरिति । सर्वथा कल्याणैः पित्रा क्रियमाणमनुभवतु भवान् नवयौवराज्याभिषेकमङ्गलम्, कुलक्रमागतामुद्वह पूर्वपुरुषैरूढाम् धुरम् अवनमय द्विषतां शिरान्सि, उन्नमय बन्धुवर्गम् अभिषेकानन्तरं च प्रारब्धदिग्विजयः परिभ्रमन् विजितामपि तव पित्रा सप्तदीपभूषणां पुनर्विजयस्य वसुन्धराम् ।

२) दुष्टपिशाचीव दर्शितानेकपुरुषोच्छ्राया स्वल्पसत्वमुन्मत्तीकरोति । सरस्वतीपरिगृहीतमीर्ष्ययेव नालिंगति जनम् । गुणवन्तमपवित्रमिव न स्पृशति । उदारसत्त्वममंगलमिव न बहु मन्यते । सुजनमनिमित्तमिव न पश्यति । अभिजातमहिमिव लंघयते । शूरं कंटकमिव परिहरति । दातारं दुःस्वप्नमिव न स्मरति । विनीतं पातकिनमिव नोपसर्पति । मनस्विनमुन्मत्तमिवोपहसति । परस्परविरुद्धश्चन्द्रजालमिव दर्शयन्ति प्रकटयति जगति निजचरितम् ।

३) तदेवंप्रायतिकुटिलकष्टचेष्टासहस्रदारुणे राज्यतंत्रे अस्मिन् महामोहान्धकारिणि च यौवने कुमार तथा प्रयतेथाः यथा नोपहस्यसे जनै: न निंद्यसे साधुभिः न धिक् क्रियसे गुरुभिः नोपालभ्यसे सुहृद्भिः न शोच्यसे विद्वद्भिः । यथा च न प्रकाश्यसे विटै: न प्रहस्यसे कुशलै: नास्वाद्यासे भुजंगै: । नावलुप्यसे सेवकवृकै: न प्रहस्यसे कुशलै: न विडंव्यसे लक्ष्म्या न नर्त्यसे मदेन नोन्मत्तीक्रियसे मदनेन नाक्षिप्यसे विषयै: ।

४) दृढगुणपाशसंदाननिष्पन्दीकृतापि नश्यति । उद्दामदर्पभटसहस्रोल्लसितासिलता पंजरविधृताप्यपक्रामति । मदजलदुर्दिनान्धकारगजघनघटापरिपालितापि प्रपलायते । न परिचयं रक्षति । नाभिजनमीक्षते । न रूपमालोकयते । न कुलक्रममनुवर्तते । न शीलं पश्यति । न वैदग्ध्यं गणयति । न श्रुतमाकर्णयति । न धर्ममनुरुध्यते । न सत्यमवबुध्यते । न त्यागमाद्रियते । न विशेषज्ञतां विचारयति । नाचारं पालयति । न सत्यमवबुध्यते । न लक्षणं प्रमाणीकरोति ।

પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (०६)

Que-1 (B) Explain with reference to context any two of the following. (06)

१) नाशयति च दिङ्मोह इवोन्मार्गप्रवर्तकः पुरुषमत्यासङ्गो विषयेषु ।

२) प्रतिशब्दक इव राजवचनमनुगच्छति जनो भयात् ।

३) लब्धापि खलु दुःखेन परिपाल्यते ।

४) गंधर्वनगरलेखेव पश्यत एव नश्यति ।

પ્રશ્ન-૨	નીચેનામાંથી કોઇપણ એક વિષય પર સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કરો.	(૧૪)
Que-2	Write a letter in Sanskrit on any one of the following topics.	(14)

१) परीक्षायां साफ़ल्याय मातुः पुत्र्यै पत्रम् ।

२) अवकाशस्य अनुमत्यार्थं प्राध्यापकाय छात्रस्य पत्रम् ।

પ્રશ્ન-3	'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' કાદમ્બરીના આધારે સમજાવો.	(૧૪)
Que-3	Explain 'बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम्' in light of the 'कादम्बरी'.	(14)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-3	શુકાનાસોપદેશમાં નિરૂપિત લક્ષ્મીનું સ્વરૂપ અને ગુણ-દોષની ચર્ચા કરો.	
Que-3	Discuss the nature and merits and demerits of लक्ष्मी as described in शुकनासोपदेश.	
પ્રશ્ન-૪	નીચેનામાંથી કોઇપણ એક વિષય પર સંસ્કૃતમાં નિબંધલેખન કરો.	(૧૪)
Que-4	Write an Essay in Sanskrit on any one of the following topics.	(14)

१) गीता सुगीता कर्तव्या ।

२) परोपकारः ।

३) विद्याधनं सर्वधनप्रधानम् ।

४) जननी जन्मभूमिश्च ।

પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાંથી કોઇપણ બે છંદ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	(૧૪)
Que-5	Define any two छन्द with लक्षण and उदाहरण.	(14)

१) उपजाति ।

२) द्रूतविलम्बित ।

३) वसंततिलका ।

४) मालिनी ।

****